

Nr 3.

Ankom till Riksdagens kansli den 10 februari 1911 kl. 1 e. m.

*Utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändrad lydelse af
27 § lagen för Sveriges riksbank.*

I två vid innevarande riksdag väckta, till bankoutskottet hänvisade motioner I: 29 af herr friherre *von Schwerin* och II: 47 af herr *Svensson* i Skyllberg anföres följande:

»Enligt 27 § af lagen för Sveriges riksbank är ordföranden i riksbanken icke i åtnjutande af högre aflöning än som motsvarar hvad enhvar af öfriga fullmäktige äger uppbära enligt aflöningsstaten.

Fullmäktige sammanträda dels för behandlingen af allmänna ärenden och dels alla söckendagar för pröfning af utlåningsärenden. Det synes ligga i sakens natur, att ordföranden, såsom regeringsmaktens enda representant i riksbanksstyrelsen, i regeln bör vara närvarande vid alla dessa sammanträden. Detta bestyrkes äfven däraf, att reglementet för riksbanken föreskrifver, att den för ordföranden särskildt utsedda suppleanten skall inkallas, när förfall för ordföranden anmälts, oberoende däraf om sådant inkallande är nödvändigt för att fullmäktige må blifva till antalet beslutmässiga. Ordföranden bör således i regeln vara upptagen af sammanträde i banken hvarje söckendag. För de af Riksdagen valde fullmäktige, med undantag af deputeraderna, förutsättes däremot icke någon lika trägen tjänstgöring. Indirekt bestyrkes detta däraf, att reglementet föreskrifver inkallande af suppleant för sådan fullmäktig endast om styrelsen ej är så fulltalig, som för besluts fattande erfordras.

Den mera omfattande tjänstgöring, som således åligger ordföranden, synes rättvisligen böra hafva till följd ett högre arfvode för honom än för de andra fullmäktige, och detta desto hellre, som ordföranden enligt

lag är hindrad att utöfva annan befattning inom riksbankens styrelse. Om än det för närvarande lyckats att för platsen finna lämplig person för det nuvarande arfvodet, är det dock sannolikt, att vid ett eventuellt ombyte af person den otillräckliga aflöningen kan medföra svårighet med afseende å platsens återbesättande. För riksbanken måste det vara af synnerlig vikt, att ordförandeplatsen beklädes af sakkunnig person, som kan ägna bankens angelägenheter erforderlig tid och uppmärksamhet, och det synes därför önskvärdt, att arfvodet för ordföranden höjes till ett belopp, som kan anses utgöra skälig ersättning för det med uppdraget förenade arbetet och ansvaret.

Tillfället att nu ordna saken torde vara så mycket lämpligare, som det för närvarande icke förestår någon personalförändring. Att åter upptaga denna fråga i samband med ett eventuellt ombyte af ordförande skulle säkert ytterligare försvåra platsens lämpliga besättande, enär det kan förutsättas, att ingen ville göra ett antagande af uppdraget beroende af ett samtidigt höjande af arfvodet.»

*Motionärer-
nas hem-
ställan.* Riksdagen syntes böra taga initiativet till en lagändring, hafva motionärerna hemställt, att Riksdagen måtte för sin del antaga följande ändrade lydelse af 27 § banklagen:

»Riksbanken förvaltas — — — — — sju fullmäktige.

Ordföranden, som ej må utöfva annan befattning inom riksbankens styrelse, åtnjuter af riksbankens medel årligt arfvode till belopp, motsvarande hvad enhvar af de öfriga fullmäktige i denna sin egenskap äger uppbära enligt aflöningsstat, fastställd af Riksdagen, samt därutöver fyratusen kronor för år räknadt.»

Utskottet.

Enligt regeringsformens och riksdagsordningens bestämmelser förvaltas riksbanken af sju fullmäktige. Af dessa förordnar Konungen för tre år i sänder en jämte en suppleant. Den af Konungen förordnade ledamoten skall tillika vara fullmäktiges ordförande, men får icke utöfva annan befattning inom riksbankens styrelse. Jämlikt lagen för Sveriges riksbank åtnjuter ordföranden af riksbankens medel ett årligt arfvode till belopp lika med det, enhvar af öfriga fullmäktige i denna sin egenskap äger uppbära enligt af Riksdagen fastställd aflöningsstat eller således 4,000 kronor.

Rörande tillkomsten af sistnämnda bestämmelse må här erinras om följande. Vid 1897 års riksdag, då beslut fattades, att ordföranden skulle utses af Kungl. Maj:t, hade Kungl. Maj:t i det förslag till banklag, som förelades samma års Riksdag, föreslagit, att ordföranden skulle

åtnjuta ett årligt arvode till belopp, som med hälften öfverstege det enhvar af öfriga fullmäktige i denna deras egenskap tillkommande arvode eller således 6,000 kronor. Till stöd härför anfördes i vederbörande statsrådsprotokoll, att det syntes vara af vikt, att den af Kungl. Maj:t tillsatte ordföranden tillförsäkrades ett arvode, så pass rundligt, att en hufvudsaklig del af hans verksamhet ägnades åt riksbankens administrerande.

Det särskilda utskott, till hvars förberedande behandling det kungl. förslaget hänsköts, fann för sin del bestämmelsen angående beloppet af ordförandens arvode icke böra hafva plats i lagen, utan i reglementet för riksbanken och uteslöt alltså den föreslagna arvodestämmelsen. Utskottets förslag godkändes af Andra kammaren, hvaremot Första kammaren till paragrafen i fråga gjorde ett tillägg, som efter sammanjämkning mellan kamrarna blef Riksdagens beslut och innefattas i paragrafens nuvarande lydelse.

Såsom af motionärerna framhålles, synes det ligga i sakens natur, att fullmäktiges ordförande med den ställning, han intager som representant för regeringsmakten, åtminstone i regel bör deltaga i fullmäktiges dagliga sammanträden. Öfriga fullmäktige åter — fränsedt naturligen de tre deputerade — torde icke anses hafva skyldighet att tillstädeskomma oftare än vid det sammanträde, som för behandling af allmänna ärenden hålles en gång i hvarje vecka. Hvad sålunda anförts i fråga om ordförandens särställning i förhållande till öfriga fullmäktige vinner jämväl stöd däraf, att en särskild suppleant finnes förordnad för ordföranden och att denne suppleant skall inkallas, när förfall för ordföranden anmäls.

Med den trägnare tjänstgöring, som sålunda påhvilat ordföranden, och då denne tillika är förhindrad att utöfva annan befattning inom bankens styrelse, vill det synas rättvist att bereda honom något högre arvode än det, öfriga fullmäktige i denna sin egenskap åtnjuta. Motionärernas framställning om förhöjning af det nuvarande arvodet lär alltså få anses vara i och för sig befogad. Då emellertid ordföranden förordnas af Kungl. Maj:t och, enligt hvad af den här ofvan lämnade redogörelsen framgår, vid ett föregående tillfälle från Kungl. Maj:ts sida förelegat förslag, att arvodet måtte bestämmas till 6,000 kronor, har utskottet för sin del i anledning af motionerna icke ansett sig böra gå utöfver Kungl. Maj:ts berörda förslag.

Då det torde vara lämpligt, att den nya bestämmelsen snarast möjligt vinner tillämpning, har utskottet funnit sig böra föreslå, att ändringsstadgandet träder i kraft genast efter utfärdandet.

Därest utskottets nu ifrågavarande förslag vinner Riksdagens bifall, erfordras motsvarande ändring i reglementet för riksbankens styrelse och förvaltning, hvarom utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt yttrande.

Under åberopande af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer bankoutskottet,

att Riksdagen, i anledning af förevarande motioner, måtte för sin del antaga följande

Lag

om ändrad lydelse af 27 § i lagen den 12 maj 1897
för Sveriges riksbank.

Riksbanken förvaltas, enligt § 72 regeringsformen och § 71 riksdagsordningen, af sju fullmäktige.

Ordföranden, som ej må utöfva annan befattning inom riksbankens styrelse, åtnjuter af riksbankens medel årligt arvode till belopp, motsvarande hvad en-hvar af de öfriga fullmäktige i denna sin egenskap äger uppbära enligt aflöningsstat, fastställd af Riksdagen, samt därutöfver tvåtusen kronor för år räknadt.

Denna lag träder i kraft genast efter utfärdandet.

Stockholm den 10 februari 1911.

På bankoutskottets vägnar:

WERNER G. VON SCHWERIN.

Herr *Vahlquist* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i den slutliga behandlingen af detta ärende.